

dělského dělnictva. Toto období četných stávek a demonstrací za spravedlivé odměňování práce, zavedení pořádku do zásobování, zejména pak za důsledné uskutečňování pozemkové reformy vyvrcholilo účastí na prosincové stávce 1920, jejíž průběh v této oblasti je vylíčen a zhodnocen v páté kapitole. Události r. 1920 ukázaly nutnost vytvoření marxistické strany, která by se stala pevnou vůdčí silou dělnické třídy. Tou se stala KSČ, která se ustavila v Praze v květnu 1921. Další třídní boje zemědělského proletariátu na Opočensku probíhaly již pod vedením KSČ, která na své konferenci v Opočně 23. října 1921 ustavila při okresním výboru strany okresní zemědělskou radu, která se měla zabývat parcelací opočenského panství. Léta 1921 a zejména jarní stávka 1922 představují vrchol stávkového hnutí na Opočensku. Tato stávka byla však zároveň poslední stávkou tohoto období. V poslední kapitole se autor zabývá odlivem revoluční vlny po jarní stávce v letech 1922—1924, kdy byla provedena druhá etapa přídělového řízení panství Colloredo-Mannsfelda, která rozhodně neznamenal splnění těch požadavků, za které zemědělské dělnictvo na Opočensku bojovalo.

V závěru práce autor hodnotí celé toto období, historický význam tohoto hnutí.

Práce je opatřena bohatým poznámkovým aparátem a seznamem pramenů a literatury, ze kterých bylo čerpáno. Fotografické přílohy by bylo vhodné doplnit fotokopie některých archívních dokumentů, které jsou uvedeny v poznámkách. Pro lepší orientaci čtenáře, který nezná geografii našeho kraje, by jistě přispěla jednoduchá mapka oblasti, která je ve studii zachycena.

Velmi kladně je nutno hodnotit autorovo úsilí zasadit události regionálního charakteru do rámce celostátního hnutí.

Celkový dojem poněkud kazí některé nepříliš šťastné formulace. (Např. str. 14 — část týkající se vzniku Československa, str. 31... „Pravicoví vůdci... výsledky parlamentních voleb zašantročili ve prospěch buržoazie“ a další.)

Přes některé nedostatky je možno Potočkovu práci hodnotit jako cenný příspěvek ke studiu nejnovějších dějin našeho regionu.

Jana Stárková

Týništský sborníček

Týništské muzeum přistoupilo v červenci 1968 k vydání **Sborníčku Čapkova újezdního muzea v Týništi n. Orlicí**, který má vycházet čtyřikrát do roka v počtu 500 výtisků. Do redakční uzávěrky našeho sborníku vyšla dvě čísla v rozsahu 30 cyklostylovaných stran formátu A5. Obě přinesla řadu příspěvků s tematikou převážně historickou. Redakční rada Sborníčku získala

v poměrně krátké době dostatek příspěvatelů a dopisovatelů z Týniště i z celého muzejního „újezdu“, který tvoří obce Albrechtice, Dlouhá Louka, Křivice, Lípa, Nová Ves, Petrovice, Rašovice, Světlá a Štěpánovsko s Kopaninami. Nezapomněla však ani na starší články znovuzakladatele muzea Ing. **Aloise Čapka** (1873—1952), jehož jméno od r. 1943 muzeum nese. Hned do prvního čísla zařadila jeho příspěvek z r. 1946 **Jak přišlo Týniště n. Orli ku svému jménu. Přehled jeho historie**, do druhého pak článek **Týništská radnice**. Postrádám však v případě prvního článku stanovisko redakce k němu; lze totiž zcela oprávněně předpokládat, že od doby, kdy Ing. Čapek své práce psal, jeho následovníci zjistili řadu nových skutečností z dějin města. Nejrozsáhlejším příspěvkem uveřejněným v prvním čísle jsou **Dějiny Čapkova újezdního muzea v Týništi n. Orli** z pera předsedy týništské muzejní rady Ing. **Jiřího Zelenky**. Stať je rozšířenou verzí jeho zprávy o muzeu z prvního čísla našeho sborníku (str. 178—180).

Říjnové číslo přináší na obálce černobíle provedený znak města Týniště n. Orli s popisem, dále pak jako samostatnou přílohu vedutu Týniště od známého kreslíře **B. B. Wenera**, který navštívil Týniště kolem r. 1740. K ní se vztahuje článkuček **Tři nejstarší obrázky našeho Týniště** od J. Zelenky, který se dále rozepisuje stručně o dalších dvou kresbách z r. 1835 a 1836.

Některé články zachycují minulost obcí v tzv. muzejním újezdu (např. **Vilém Kejžlar o Žďáru n. Orli** v čís. 1 nebo **Josef Brandejs** v příspěvku **Ze starých Petrovic** v čís. 2). Národopis je zastoupen statí **Karla Lingra**, (známého již čtenářům našeho sborníku) **Na naší vesnici v minulém století** (čís. 1) a stručným příspěvkem téhož autora, zpracovaném na základě lidové pověsti, o vodníkovi, který pomáhal vorařům (**Z týništských pověstí**, čís. 2). Tato pověst vhodně doplňuje starší rozhlasový fejeton **Ladislava Švarce O slávě starých orlických vorařů**. Z fondů Čapkova muzea čerpá materiálový příspěvek **J. Zelenky Z pozůstalosti Josefa Brandejse** (1853—1876), petrovického rodáka, přítele historika Josefa Jirečka a nadějného filologa.

Tento stručný a zdaleka neúplný výčet je třeba doplnit alespoň letmou zmínkou o vzpomínkových článkučcích, např. týništského rodáka dr. **Antonína Hamana** (1896—1968) **K slavným častolovským honům**, jichž se účastnil také rakouský následník trůnu František Ferdinand d'Este; o stejném tématu pak pojednává vyprávění **Marie Dudkové O honech v týništských lesích**. Do obdobné kategorie patří také článek spisovatelky **M. Žďárské-Strejčkové** o týništském rodákovi Augustinu Silv. Růžičkovi, světoběžníkovi, který byl dočasně i tajemníkem dr. M. R. Štefánika.

Je někdy dosti obtížné hodnotit „první vlašťovky“; domnívám se však, že není příliš ukvapený soud, že redakci se rozmanitostí zařazených příspěvků podařil její záměr — připravit „sborníček, který má všem zájemcům připomenout drobné události a vyrvat je nenávratnosti času i zapomnění“ a doplnit tak vhodnou formou Týništský kulturní kalendář.

Ladislav Hladký